

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Aliarum aduersus nostram sententiam difficultatu[m] solutio: vbi
anvoces supponant pro rebus, vel conceptibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

significatum totale poni pro partiali, id est prædicatum dici, & verissimè de voce, re, & conceptu, & non de sola re, aut sola voce, siue conceptu; hoc autem abunde esse, ut vnum significatum eius vocis, *Petrus*, ponatur pro alio, partelque subiecti sustineat.

11 **O**bjicies quintò: voluntas imponens vocem aliquam ad significandum quidpiam, eamve faciès signum, ut aiunt, ad placitum, reuera ponit vnum significatum pro alio; facit enim, ut vox vnum potius quam aliud exprimat, v.g. homo hominem magis quam equum: nihilominus ea voluntas, & institutio non est suppositio terminum velut proprietas consequens: ergo. Distinguo maiorem: voluntas illa ponit vnum significatum pro alio veluti efficienter, concedo maiorem; formaliter siue affirmando aut negando aliquid de vno potius quam de alio, nego maiorem: suppositio autem est non in priori sed in posteriori positione sita, ut ex particula illa, *vi copula enuntiatiua*, satis elucescit.

C A P V T III.

Aliarum aduersus nostram sententiam difficultatum solutio: ubi an voces supponant pro rebus vel conceptibus?

12 **O**bjicies sextò ex P. Hurtado disp. 1. sum. sect. 1. & P. Arriaga di. put. 1. sect. 4. & aliis: voces supponunt pro solis conceptibus, non pro rebus; at positio vnus significati pro alio non magis ad conceptus, quam ad res spectat; perperam ergo ita est à nobis definita suppositio: maior suadetur; quoniam, si possemus agere inuicem per actus intellectus, nullatenus vocibus uteremur, qua ratione angeli vocum vsu carent, propterea quod absque illarum ministerio integrum eis sit conceptus suos inuicem pandere; voces igitur loco conceptuum duntaxat substituuntur: deinde si voces pro rebus supponerent, maximè quia res nobiscum trahere ad colloquium non possumus teste Aristotele 1. elench. at hæc ratio inutilis est, cum quisque se secum ferat, & etiam plura à se distincta, videlicet equum, vestem, ac cætera sua secum possit ferre.

13 **E**nimvero iure merito definitio nostra supponit, voces non tantum pro conceptibus sed etiam pro rebus proprie supponere: primo, quia terminus vocalis supponere potest pro omni eo quod significat, aliàs cur vox, *homo*, pro conceptu hominis supponit, non pro conceptu leonis, nisi quia illum, non hunc significat? sed terminus vocalis haud minus res quam conceptus significat. Rursus secundo, quoniam conceptus supponunt pro rebus, ut constabit inferius: igitur & voces, pro iisdem supponunt. Tertio, quia si quis absque apprehensionibus præuiis inter se distinctis affirmet Petrum v. g. & Paulum distingui realiter; sanè voces pro solis rebus quodammodo supponent, videlicet ut quod, ut aiunt, aliàs propositio erit falsa futura, siquidem conceptus Petri non est id quod distinguitur realiter à conceptu Pauli; imo ambo sunt indistincti. Quarto denique, quoniam voces supponere proprie pro rebus etiam, uti docuimus, edocent Aristoteles lib. illo. 1. elench. & cum eo Fonseca lib. 8. instit. cap. 22. Auerla tract. 2. instit. c. 8. Villalpanus, Sotus, Toletus, locis citatis, & plerique alij Scholastici, tum veteres, tum iuniores.

14 **A**d argumentum contrarium respondeo, negan-

do maiorem propter dicta numero superiori: ad primam eius probationem dicendum est, si res etiam per se ipsas aliis manifestare, & de eis loqui possemus, vocibus nos minimè vsuros, haud secus atque pater æternus loquitur, ac se manifestat filio, sine locutione actiua à se distincta, videlicet quia se per se ipsum realiter manifestare potest: proinde eadem ratione, qua voces dicuntur pro conceptibus subrogari, eadem inquam necesse est, eas pro rebus substitui. Ad secundam eiusdem maioris probationem dici debet, Aristotelem benignius & subtilius interpretandum, non de tractione reali & physica, sed de ea qua res aliis intentionaliter representamus, seu præentes facimus, ac manifestamus: in quo sensu verissimum docuit, & idipsum quod in responsione primæ probationis iam iam tradidimus.

15 **O**bjicies septimò, conceptus non supponunt pro rebus; at iuxta nostram definitionem ita supponent, ea si vera esset; nam positio vnus significati pro alio non magis ad voces respectu conceptuum, ac rerum, quam ad conceptus gratia rerum attinet. Maior probatur ex Hurtado disput. illa. 2. f. 1. §. 8. supponere est facere loco alterius, quod ipsum facere debebat, aut erat facturum: Sed conceptus non faciunt loco obiecti, quod obiectum facere debebat, eratve facturum: conceptus enim cognoscit, obiectum autem non debet cognoscere sed cognosci: quæ ratio non militat in vocibus, quæ pro conceptibus supponunt vel supponere possunt, eo quod faciant vi conceptuum, quod horum proprium est; affirmant enim, & negant, sicut conceptus quibus respondent.

16 **R**espondeo, conceptus supponunt pro rebus; tum quia suppositio est proprietas termini: at ratio termini strictissime in conceptibus reperitur: tum quia conceptus significant res: ergo pro eis supponere possunt: tum demum, quia voces pro se materialiter supponunt, cum se si non ex instituto, at certe naturaliter representent: ergo etiam conceptus supponere poterunt pro rebus, quas naturaliter exprimunt. Ad probationem oppositam dico; supponere siue supponi, si hac voce uti manes, non semper est facere loco alterius, quod illud aut facturum erat, aut facere debebat, sed aliquoties est facere, vice alterius, quod illud per se agere nequit: qua ratione species chimære eius est vicaria, & pro ea supponitur, cum tamen producat actum seu cognitionem, quam chimæra producere nec potest, nec debet: quando igitur conceptus manifestant nobis obiecta, quæ se nequeunt per se ipsa manifestare, mirum non est si pro obiectis supponant. Porro vocum exemplum retorqueri potest; nam voces supponunt pro conceptibus, ut omnes vltro petimusque damusque vicissim: & tamen non faciunt, quod conceptus erant facturi, aut facere debebant, cum conceptus nostri nobis quidem, non aliis affirmant, & negant; voces autem aliis præcipuè negant, & affirmant.

17 **I**n calce sectionis animaduertendum est primo, contra antiquos quosdam summulistas, nomina adiectiua supponere: tum quia termini sunt, ac proinde proprietatem termini in communi debent suo sibi iure vindicare; tum etiam quia in hac propositione, *Petrus est albus*, nisi vocula, *albus*, supponatur pro obiecto à se distincto, seu re sibi subiecta, propositio erit falsa citra dubium. Animaduertendum secundo, contra recentiores aliquos, non solum subiectum verum etiam prædicatum propositionis supponere, duabus videlicet de causis haud

ita prius insinuat. Animaduertendum est tertio, contra alios, vnionem supponere, quia cum duo significet, nimirum hanc vocem, *est*, & identitatem obiectiuam ei respondentem, pro vtrauis poterit supponere. Animaduertendum est quarto, aduersus nuperos quosdam, scripta etiam & nutus supponere, cum sint termini externi, haud secus ac voces. Tandem animaduertendum est contra Arriagam disput. 1. Summ. sect. 4. voces extra propositionem minime supponere, eo quod ad quoduis suum significatum indifferentes sint, & neutrum pro alio ponant, vialicuius copulae enuntiatricis: quod etiam à posteriori suadeo, quoniam hæc vox, *homo*, extra propositionem non supponit simul materialiter, & formaliter, cum sint oppositæ suppositiones, adeoque tales quæ vel non possint, vel certè non debeant eidem termino conuenire; nec mere formaliter, nec mere materialiter, cum non sit potior ratio, quapropter vno potius modo, quam alio supponat; nullo igitur modo supponere potest.

CAPVT IV.

Diuiditur suppositio.

18 PRIMò in materialem, & formalem: materialis est, qua terminus pro se, & non pro alio significato ponitur; quod tripliciter vluerire potest; nimirum, aut ratione subiecti, quod se solum instar obiecti significat, vnde mirum non est, si pro se supponat, quidquid sit an pro alio etiam supponere possit, de quo inferius, veluti blitiri est vox: aut ratione alterius annexi ex parte subiecti, veluti, hæc vox homo est nomen, vbi particula, hæc vox, determinat hominem ad suppositionem materialem, & ab eo formalem excludit: aut ratione prædicati, veluti homo est nomen, vbi prædicatum determinat subiectum propositionis, videlicet hominem, vt materialiter, ac pro se supponat, alias eiusmodi propositio esset falsa. Suppositio formalis est propositio termini pro significato distincto à temetipso, veluti homo est verum animal, quæ propositio ne utiquam esset vera, si subiectum pro alio à se distincto non poneretur. Harum suppositionum meminit Augustin. in dialectica cap. 10. sic inquit: *Cum definitio quid significat nomen possum hoc ipsum exempli gratia supponere, quod dico nomen utique nomen est, hac enim lege per casus flectitur, dicendo nomen nominis nomini, &c. Item cum definitio quid significat dactylus, hoc ipsum potest pro exemplo esse: etenim cum dicimus, dactylus, vnā syllabam longam, & duas deinde breues enunciamus. At verò cum definitur aduerbium quid significet, non potest huius ipsum exemplo dicere: etenim cum aduerbium dicimus, hac ipsa enuntiatio nomen est. Ita secundum aliam notionem aduerbium utique aduerbium est, & nomen est: secundum aliam verò aduerbium non est aduerbium, quia nomen est. Item pes creticus quando quid significet definitur, non potest hoc ipsum pro exemplo esse: hac enim ipsa enuntiatio quando dicimus creticus prima longa syllaba, deinde duabus breuibz constat, quod autem significat longa syllaba & breuis, & longa est. Ita & hic secundum aliam notionem creticus nihil aliud est, quam creticus & dactylus non est: secundum aliam vero creticus non est creticus, quia dactylus est.* Suppositio materialis alia est intrinseca, qua terminus ponitur pro se secundum prædicata sibi intrinseca, vt homo est vox dissyllaba; alia extrinseca, qua ponitur pro se se-

cundum prædicata sibi extrinseca, & arbitraria, vt homo est nomen. Rursus suppositio formalis, alia est propria, qua terminus supponit pro significato proprio à se distincto, vt leo regit: alia impropria, qua terminus supponit pro significato improprio à se distincto, vt pratum ridet.

Animaduerto PRIMò, recentiores quosdam perperam in ea esse sententia, vt existiment, voces non significatiuas ex instituto solum materialiter supponere: tum quia pro aliis similibus formaliter supponunt, vt in hac propositione, omne blitiri est vox, de quo fufius lib. 6. tum etiam quia pro conceptibus supponere possunt, & debent; at conceptus ab eis realiter distinguuntur; supponunt ergo non tantum pro se, sed etiam pro significato quopiam à se realiter distincto, adeoque formaliter, & non materialiter tantum. Quocirca, sicut in hac propositione, *rationale ex parte modi non est animal*, vocula, *rationale*, supponit formaliter pro conceptu, ita etiam in hac, *blitiri penes id quod ex in mente responderi non est vox*, particula, *blitiri*, pro conceptu, & formaliter supponit. Animaduerto secundò contra Fonsecam, in hac propositione, *nomen est vox*, particulam, *nomen*, non supponere duntaxat formaliter; siquidem supponit pro se, propterea quod sit nomen adeoque materialiter: quod autem se ex instituto significet, parum refert; distinctio enim suppositionis formalis, & materialis, non est penes diuersum modum significandi, naturaliter, & ex arbitrio, sed penes diuersum significatum, distinctum videlicet à termino, vel indistinctum, vt ipsis, & ceteris est in confesso. Animaduerto tertio contra alios, in ea propositione proximè adducta, particulam, *nomen*, non supponere solum materialiter: haud enim ponitur duntaxat pro se, sed etiam pro aliis: quod autem se clarè reliqua nomina confuse repræsentet vt instant aduersarij, nihil interest, namque terminus supponit haud raro pro iis, quæ confuse significat, veluti in hac propositione, *homo est animal* in qua homo, omnes homines confuse sumptos comprehendit, & pro iis supponit. Itaque in ea propositione, de qua præcipue lis, vocula, *nomen*, partim formaliter, partim materialiter supponit.

20 Alio quoque sensu usurpari potest formalis suppositio, prout nimirum distinguitur non à materiali, sed ab identica: ita autem usurpata, dici solet esse ea qua subiectum, & prædicatum, pro diuersis significatis supponunt, vt rationale est risibile; identica verò ei opposita, qua pro eodem formaliter significato supponunt, vt rationale est rationale. Hinc diuiditur vltèrius suppositio, in communem, & singularem, seu discretam: communis est, quæ terminum pro significato communi, singularis verò, quæ eum non pro communi, sed pro singulari substituit: quapropter hæc posterior suppositio nuncupatur ab aliquibus discreta, eo quod vnum singulare ab alio discernat.

21 Nonnulli recentiores multi sunt in restringenda suppositione communi, aiuntque non esse eam quam nos definitimus, sed quæ respicit significatum commune aliquo signo affectum, ratione cuius nequeat in singularibus reperiri, aut de eorum singulis enuntiari: quamobrem in hac propositione, omnis homo currit, subiectum communiter supponit, secus vero in hac, *homo currit*. Ceterum magnopere displicent, quoniam suppositio singularis omnem terminum singularem respicit: quidni ergo suppositio communis omnem terminum communem, siue signatum siue nullo distinctum signo?